

Kuttyogás, kuttyogtatás, kutyorászás: nyél, él, kanál

Hermann Ottó 1887-ben megjelent „A magyar halászat könyve” című művében a kuttyogtatást a legősibb harcsafogási módszerként mutatja be, amely a hal jó hang-, illetve rezgésérzékelő tulajdonságait használja ki.

A kuttyogatót, amelyet sokan csak hangszerként emlegetnek, leggyakrabban fából készítik, de találkozni fémből vagy ökörszarvból készült, különféle alakú eszközökkel. A szegedi halászok a kénynebből készültre, máshol a diófára esküsznek. Biztos megoldás nincs, mindenképp a sajátjában hisz. A kuttyogató három részből áll: nyél, él, kanál.

A technika leírása egyszerűnek tűnik, azonban rengeteg gyakorlatot igényel. A „fát” a kezünkbe fogjuk, a mozdulatot először vállból indítjuk, majd a vízhez érve a karunkkal húzunk egyet, végül a csukló erőteljes, határozott mozdításával fejezzük be. Ha tökéletesen csináljuk, nem lesz loccsanás, hanem egy jellegzetesen öblös, messzire hangzó, egy üvegből kiszabaduló dugó buffanására hasonlító hang jön létre, ami a csónakunk alá lógatott csalihoz csalja a megtevesztett ragadozót. A hangot tulajdonképpen a kanál által húzott víztőlcsér leszakadása hozza létre. Számos különböző elmélet született, miért is ingerli a harcsát a kuttyogató hangja. Egyesek szerint a vízrezgés, mások szerint a vízbe ugró békát vagy a harcsa rablását idéző hang csalja lépre a halat.

A kuttyogató hatalmas erőki-fejtést, akaratot és türelmet követel meg a horgásztól. Aki az első sikertelenségek után abbahagyja, abból sohasem lesz jó kuttyogató. Sokszor egész napot, napokat kell kitartóan dolgozni, míg megmozdul a harcsa. De mikor megakad a zsinór, görbülni kezd a bot, aztán valami hatalmasat ránt a mélyben, s kezdődik a küzdelem a hazai vizek óriásáról, ez minden fáradtságért kárpótlást nyújt.

■ Zs. L.

Oldalszerkesztő: Zsidai László
Telefon: 06-30 556-5072
Hirdetési ügyben: 06-36 513-633
Horgász-vadász oldalunk legközelebb 2011. augusztus 17-én jelenik meg.

Az édesvizek halkirálya

HARCSAHORGÁSZAT Mind a négy módszerrel sikerrel fogható

Sohasem rajongtam a horgászatért. Csendes örületnek tartottam, amelynek művelői üldögélnek a vízparton, iszogatják a sört, elviselik a szúnyogcsípéseket, hogy aztán dicsekedjenek „félelmetes” zsákmányaikkal. Aztán véletlenül láttam egy méretes harcsa megakasztását, s ekkor megértettem valamit a bolondériából.

Zsidai László

Azt tartják, a harcsafogás nem a kezdő pecások privilégiuma, ahhoz igen jelentős élet- és horgásztapasztalatot kell. Egyesek szerint nem is horgászok vadásszák. Így aztán ahány horgász, annyiféle módszer, mindenki másra esküszik, ha egyáltalán hajlandó másokkal is megosztani a nagy titkot.

Első lépés a keresés. A harcsa búvóhelyül szívesen választ nagyobb mélyedéseket, így a legmélyebb részeken érdemes kutatni. Nappal többnyire alámosott partoldalok vizeiben tartózkodik, éjszakára a part szélére is kihúzódik a bandázó kishalak után.

Éjjeli ragadozó, ezért sötétedés után érdemes bevetni a felszalított horgot, de a napfelkelte előtti órák is jók, ilyenkor is táplálkozik. A tapasztalatok szerint elsősorban a fülledt nyári melegben kirobbanó zivatarok előtt fokozódik aktivitása, ilyenkor idegessé, ingerlékenyebb válik, állandó mozgásban van, szinte mindennek odavág.

Harcsapaprikás

HOZZÁVALÓK 4 SZEMÉLYRE: 1 kg harcsa, 1 kis fej vöröshagyma, 5 dkg sertézsír, 1 zöldpaprika, 1 paradicsom, 1 csapott evőkanál pirospaprika, 2 evőkanál liszt, 2 dl tejjel, só. A harcsát többször megmosva lekaparjuk a nyálkát a bőréből, darabokra vágjuk, besózzuk. A fejét egyliternyi vízben hal-alaplénekké megfőzzük. A vöröshagymát finomra vágjuk, kevés zsírral megfuttatjuk, kevéssé sózzuk a haldarabokat. Néhány percnyi piritás után beletesszük a zöldpapri-



Tapasztalat, nyugalom. Fenekező készséggel éppúgy harcsázhatunk, mint pergetőbottal vagy úszós szerelékkel.

A harcsák családfája

A HARCSÁKNAK Brehm nyomán hét alcsaládját különböztetjük meg. Így az ágasharcsák, a csupasz harcsák – ök a család legtipusosabb képviselői, voltaképpen ez az általunk ismert hal –, a tüskés harcsák, a vándorharcsák, a vértés harcsák, a páncélos harcsafélék és a laposfejű harcsafélék. A magyar nyelvben is számos elnevezés alakult ki a történelem során: folyami harcsa, lesőharcsa, pozsárharcsa, pumaharcsa, sárgaharcsa, szürkeharcsa.

kát és a paradicsomot, meghintjük a pirospaprikával. Óvatosan kevergetve felöntjük a leszűrt alaplével, fedő alatt pároljuk. Amikor a hal már majdnem puha, liszttel elkevert tejjel felleszűrtjük. Még egyszer felforraltjuk. Ha elkészült, bográcsban tálalhatjuk, tetejére egy kis tejjel locsolva, zöldpaprika- és paradicsomszeletekkel díszíthetjük.



A következő a megfelelő módszer megválasztása. Használható az úszózás, a fenekezés, a pergetés és a kuttyogtatás is. Fontos a kemény, erős szerelék.

Egyesek szerint a harcsahorgászat legnehezebb eleme a várakozás, vagyis legyen elég türelmünk. Ha kap, elsőként mozdonszerű megindulással kezd, s ha a horgász nem eléggé tapasztalt, könnyen zsinórszakadás, rosszabb esetben a bot elvesztése lehet a kapás vége. Az első kirohanás után általában elfekszik a fenéken. Meg kell próbálni állandó mozgásban tartani, és a víz felsőbb rétegeibe kényszeríteni, állítólag ez a siker kulcsa. A fásasztás következő szakaszában a hal több,

egyre gyengébb megindulást produkál, majd fejre állva, farkával a zsinórt ostorozva igyekszik szabaddulni. Végül buborékot enged ki, ez a legbiztosabb jele a kifáradásának.



A kiemeléshöz csak akkor szabad hozzáférni, ha a fejét megérintve már nem kezd el kirohanni. Kisebb halak szákolásánál fej felől kell méríteni, ha a fej benne van a szákbán, a többi testrészt már engedelmesen csúszik utána.

Kiemelésnél figyelni kell még a tühelyes, kefeszerű fogazatra, amely könnyen „meghámozza” a horgász kézfejét, érdemes tehát egy erős kesztyűt felhúzni. Fontos még tudni, hogy a harcsa tengelyirányba csavarja testét, ezzel képes akár az ember kezét is kicsavarni. A legbiztosabb az alsó állkapocsba akasztott vágóhorog és egy határozott húzás.

A harcsa életben tartására legjobb módszer a hal felkantározás: az alsó állkapocsba egy erős kötelet kell fűzni, és azt stabilan kikötni. Annyi kötelet engedünk a halnak, hogy kényelmesen elfeküdhessen a vízfenéken, mert az állandó mozgásban lévő harcsa hamar elpusztul.

Egy igazi hungarikum, a leghűségesebb magyar vizsla

Mit lehet néhány sorban írni egy kutyafajtról, amely könyvek sokaságát is képes lenne megtölteni? Van-e, aki legalább látásból nem ismeri? A vizsla talán a legnépszerűbb magyar kutyafajta, aki valaha is közelebbi kapcsolatba került vele – főleg ha kölyökvizsláról van szó –, nagy valószínűséggel „örök szerelme” lesz. Sokak szerint a vizsla a tökéletes kutya. Rendkívül elegáns megjelenés és harmonikus mozgás; könnyed felépítés, gondozást alig igénylő szőrzet, kedves, engedelmes természet. Igazi mindenes, a vadászok legendákat mesélnek kitarító nyomkövetéséről, a vad jelzésében, felhajtásában végzett munkájáról, illetve apportozó – az elejtett zsákmányt gazdjához elhozó – képességeiről. Intelligenciája alkalmassá teszi arra is, hogy a gyerekek, a család játszópajtása, házikedvence legyen.

Intelligenciája minderre alkalmassá teszi.

Aki magyar vizslát választ magának társul, vállalnia kell a kutya túlláradó szeretetét, pimasz, „minden lében kanál-ságát”. Rendkívül könnyen tanítható, nyugodt, jóindulatú kutya, a szerető gazdának a csillagokat is lehozná az égről. Cserébe viszont elvárja, hogy minden percében együtt lehessen a gazdával, Fegyelmezésére különösen nagy figyelmet kell fordítani. A „túl puha kéznél” hajlamos átvenni az irányítást, viszont érzékeny minden durva bánásmódra. A túl kemény, erőszakos, ordibáló vezetés megzavarja és bizonytalanlanná teszi.

Végezetül egy mondatban a magyar vizsla – szerintem – legnagyobb hibájáról. Tapasztalataim alapján gyakorta intelligensebb, mint a gazdája. ■ Zs. L.



„Vad előttük vérbe fekszik, őz vagy szarvas nem menekszik”

VADÁSZAT Évszázados hagyományrendszer és szabály biztosítja a fegyelmet, a természet és a vad tiszteletét

Mi is a vadászat? A tömör megfogalmazáshoz nem találni autentikusabbat az egyik legismertebb magyar vadász, gróf Széchenyi Zsigmond gondolatánál: „A vadászat vadüzés és erdőüzgás. De több erdőüzgás.” Mert vadászni jó. Az ember évszázadokon keresztül közvetlen kapcsolatban élt a természettel, csak az utóbbi száz év civilizációja kényszerítette a mai, urbánus létre. Talán ezért is vágyik vissza az ősi környezetbe, ahol mind szellemileg, mind fizikailag sokszorta könnyebben képes regenerálódni. Ennek érdekében az emberek jó része valamilyen formában rendszeresen kivonul a természetbe. Van, aki sétál és tú-

rázik, van, aki fényképez. S persze van, aki vadászik.

Az „igazi” vadász szerint a legfontosabb cél a lehető legközelebbi kapcsolatba kerülni a természettel. A vad elejtése csak egy rövid mozzanat. A lényeg az előtte és utána történő eseményeken van. A cserkelés, a lesen töltött idő, a vadra való várakozás, annak megjelenése utáni izgalom adja a vadászat igazi mámorát. A lövés csak megfontolt, pontos



Vizsgák, engedélyek: hogyan lesz valaki vadász?

A VADÁSZAT nem az a hobbi, amelyhez elég a hirtelen fellángolás. Egyfelől drága szórakozás, elég bemenni egy vadászboltba, máris képet kaphatunk a minőségi felszerelés – ruházat, fegyver, kiegészítők – meglehetősen költséges voltáról. Másfelől a vadász nem születik, hanem

beletanul a dologba. Jó esetben végigjárja a „szamárlétrát”, a hajtótól a vadásztársasági tagságig. Ez utóbbi gyakran csak örökölhető vagy megvásárolható a helyet átadótól. S akkor még ott van a kötelezően kiváltandó állami vadászvizsga, illetve a fegyvertartási engedély. Ráadásul vadászni csak hivatalos kísérő felügyelete mellett, a területen gazdálkodó szakember engedélyével, a gazdálkodási céloknak megfelelően szabad.

célzás után történhet, alapvető szempont az elejtendő állat szenvedéseinek elkerülése. Azután pedig a tisztelet megadása az elpusztult állatnak. Nem véletlen, hogy sok vadász gyűlöli a „lelőni” kifejezést. Inkább „elejtik” vagy terítékre hozzák” a vadat.

A vadászatnak évszázadokon keresztül kialakult hagyományrendszere és szabályai vannak, melyek biztosítják a vadászat tisztaságát. Az írott és főleg íratlan szabályok megkövetelik minden régi, mai és leendő vadásztól – a kötelező ismereteken túl – a természet és a vad tiszteletét és a fegyelmet.

Mert vadászni szükséges. A vadon élő állatok populációi ha-

tással vannak a természetre és a környezetre, a cél tehát a megfelelő létszám kialakítása, amely gazdaságilag és ökológiailag is kívánatos. Ez nem csak emberi oldalról fontos, hanem a vadállomány szempontjából is. Az egészséges, hiányoktól mentes vadállomány fenntartásához – amelynek jólétéhez elegendő táplálék és egyéb forrás áll rendelkezésre – elengedhetetlenül szükséges a vadászat. A vadgazdálkodási szabályzók biztosítják a vadászható fajok védelmét, pontosan meghatározva a vadászati időnyeket, illetve azt, hogy csak megfelelő korú vagy az állományban valamiért nemkívánatos egyed kerüljön terítékre.

■ Zs. L.